

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus m.m.

Er beteckning: LI2025/01288

Länsstyrelsens synpunkter

Förslaget beskriver i första hand förordningsändringar som påverkar ärenden där Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet. Det bör förtydligas i vilka fall länsstyrelsen berörs av förslaget om ändring i samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Länsstyrelsen kan likt Skogsstyrelsen vara tillsynsmyndighet för åtgärder som gäller avverkning.

Exempelvis hanterar länsstyrelsen omläggning av skogsmark för annat ändamål, avverkning inför etablering av infrastruktur eller annan exploatering. Det bör förtydligas för både tillsynsmyndigheten och allmänheten i vilka fall samrådsplikten gäller så att tillsyn kan bedrivas på ett korrekt sätt.

Enligt förslaget om ändring i förordningen om anmälan för samråd (1998:904) lyder att ingen samrådsskyldighet gäller för åtgärder i de fall då tillstånd för avverkning i fjällnära skog eller ädellövskog krävs enligt skogsvårdslagen. Länsstyrelsen önskar att det tydliggörs huruvida samrådsskyldigheten aktualiseras för åtgärder i skog som inte är i skogsbruksändamål, exempelvis åtgärder gällande omläggning av skog till betesmark, tomtmark eller annan avverkning. Skogsstyrelsen har underrättat Länsstyrelsen Västerbotten att de inom tillstånd för avverkning i fjällnära skog inte kan reglera åtgärder då de inte är skogsbruksåtgärder och det därmed kan betraktas som en svag prövning i dessa fall. Länsstyrelsen instämmer alltså i förslagets skrivning (s. 23) om att det är angeläget att tydliggöra samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § miljöbalken för åtgärder i skyddsvärd skog.

Förslaget konstaterar (kap 5.2) att dagens regelverk anses vara tillräckligt när det gäller kriteriet att skogsbiomassa inte får komma

från skog eller annan trädbevuxen mark som av myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald för att Sverige ska anses uppfylla hållbarhetskriterierna för A-land enligt förnybartdirektivet. Länsstyrelsens ifrågasätter denna beskrivning. Skog som av myndigheter konstaterats ha stor biologisk mångfald avverkas i viss utsträckning redan idag. Sverige har mycket skog som är biologisk värdefull utan att den nödvändigtvis kvalar in i definitionen av urskog eller gammelskog. Om sådan skog som av myndigheterna bedöms inneha stor biologisk mångfald dessutom ingår i en värdefull kärna eller ett område bör den bedömas på likvärdigt sätt som gammelskog eller urskog. Sverige kan med nuvarande regelsystem inte visa att vi lever upp till A-landsstatus, eftersom det inte visats på att det finns tillräckliga lagar och kontrollsystem för att förhindra att biobränsleråvara kommer från sådana biologiskt värdefulla skogar som omfattas av första satsen i förnybartdirektivet artikel 29.3b. Därför bör definitionerna av urskog och gammal skog kompletteras med en definition för skog med stor betydelse för biologisk mångfald som även denna ska samrådats enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Länsstyrelsens anser att förslaget inte på ett tydligt sätt leder till någon uppenbar förändring eftersom samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken omfattar åtgärder som väsentligt ändrar naturmiljön. Om regeringen vill förtydliga samrådsplikten bör man inkludera alla skogstyper som förnybartdirektivet omfattar; skogar och annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om definition och kriterier för att identifiera gammal skog (kap 4.3). Det finns risk för begreppsförvirring i och med en definition i förordningen om samråd som inte omfattar hela beskrivningen av gamla skogar som beskrivs i Sveriges miljömål Levande skogar. Exempelvis tar kriteriet för död ved inte hänsyn till skogens produktivitet. Kriteriet bör utformas så att det tar hänsyn till skogens produktionsförmåga och hur mycket död ved skogen kan förväntas producera. Resonemanget kring mängden död ved som produceras i norra respektive söndra Sverige bör vara omvänt mot hur det beskrivs. I norra Sverige är skogens produktionsförmåga generellt lägre än i södra Sverige av klimatologiska skäl, därför produceras död ved i långsammare takt i norr.

Länsstyrelsens vill understryka att det behövs en samordning mellan pågående utredningar och uppdrag. Exempelvis skogsutredningen,

artskyddsutredningen, miljömålsberedningens delbetänkande, fågeldirektivet, avskogningsförordningen och restaureringsförordningen. Det är svårt att överblicka över hur förslagen ska hanteras och samspela med varandra.

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar

En utökad samrådspplikt för skogsbruksåtgärder som gallring och röjning i skyddsvärd skog kommer att innebära att skyddet för forn- och kulturlämningar i dessa skogar kan planeras i ett tidigare skede. Detta bedöms som positivt för det praktiska skyddet.

Den utökade samrådspplikten bedöms öka skogsägarnas behov av myndigheters vägledning om hänsynstagande, något som i sin tur leder till en ökad ärendehantering hos Länsstyrelsernas kulturmiljöfunktioner, särskilt i län med hög andel fjällnära skog och annan särskilt skyddsvärd skog.

Många forn- och kulturlämningar är fortfarande inte kända eller registrerade på ett sådant sätt att hänsyn kan planeras med enbart digitala verktyg inför uttag av skog. Främst gäller detta bristfällig kunskap om och/eller felaktig geografisk lokalisering och utsträckning av forn- och kulturlämningar i digitala register. I urskog och gammal skog är sannolikheten större att forn- och kulturlämningar bevarats då tidigare avverkning utförts med metoder som inte skadat marken i den mån dagens avverkningsmetoder gör.

De som medverkat i beslutet

Beslut om yttrande har fattats av enhetschef Magnus Langendoen med miljöhandläggare Olle Hildingsson som föredragande.

Kopia till

agnetha.alriksson@regeringskansliet.se

conny.ohman@regeringskansliet.se